

GUERRILLA GIRLS 1985-2013

EUSKERA

HEDABIDE LAGUNTZAILEAK
MEDIOS COLABORADORES

EL CORREO

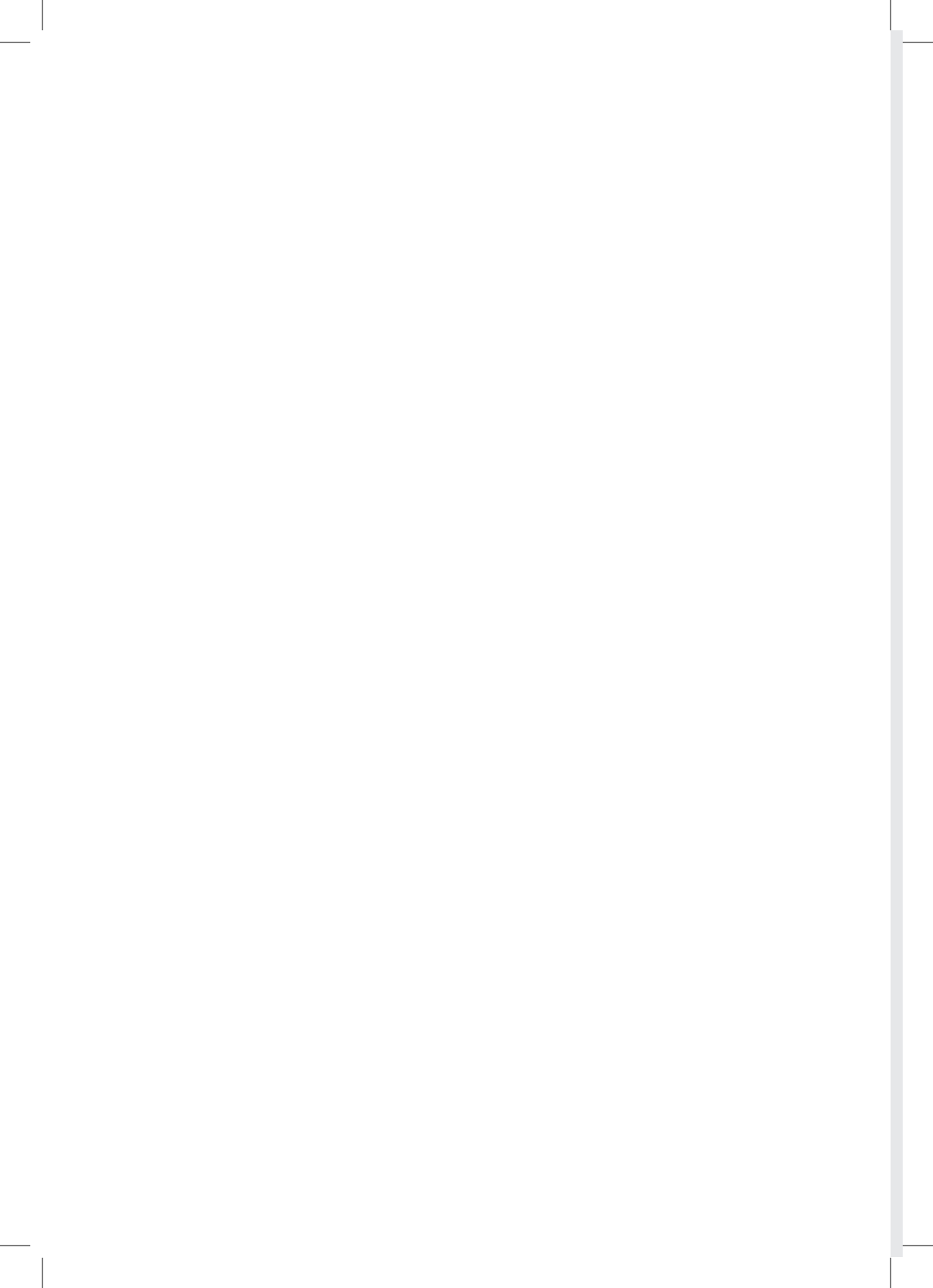
SEIZ

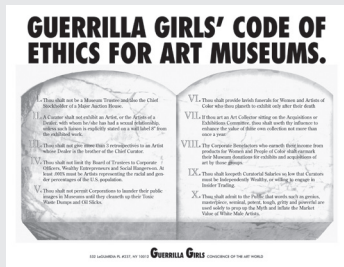
ARTEA ETA
KULTURA
ARTE Y
CULTURA

Alhóndiga
Bilbao

Kultura Bizi
Den Tokia
Donde Vive
la Cultura

www.alhondigabilbao.com

GUERRILLA GIRLS-EN ARTE MUSEOETARAKO KODE ETIKOA

I. Ez zara aldi berean izango museo bateko Nagusia eta enkante-etxe nagusi bateko Akzio-gehiengoduna.

II. Komisario batek ez du Artista baten lanik ikusgai jarriko, berarekin sexu-harremanak izan baditu. Era berean, ez du jarriko beren Galeria-jabearekin sexu-harremanak izan dituzten Artisten lanik, harreman horiek hormako etiketa batean, ikusgai dagoen artelaneetik 8 hazbetera, esplizituki erakusten direnean izan ezik.

III. Ez duzu Artista baten hiru atzera begirako erakusketa baino gehiago antolatuko, haren Galeria-jabea Komisarioruaren ania bada.

IV. Ez diezu Batzordea mugatuko zuzendari korporatiboei, enpresaburu aberatsei edo parasito sozialei. Gutxienez, %0,001 bideratuko diezu AEBetako biztanleriako arraza-eta genero-proporzioak irudikatzen dituzten artistei.

V. Ez duzu onartuko enpresek beren irudi publikoa museoetan garbitu dezaten, beren hondakin toxikoen zaborteziak ezabatu eta petrolio-isuriak garbitu arte.

VI. Hileta bikainak eskainiko dizkiezu hil ondoren erakusgai izan nahi dituzun Emakume Artistei eta Artista Beltzei.

VII. Arte-bildumazalea bazara eta Erakusketetarako Erosketen Batzordean bazaude, ez duzu urtean behin baino gehiagotan zure eragina erabiliko zure bildumaren balioa handitzeko.

VIII. Emakumeei eta beltzei zuzendutako produktuen bidez diru-sarrerak eskuratu dituzten Enpresa Ongileek talde horien artelanak erakustera eta eskuratzera bideratuko dituzte museoiei egiten dizkieten dohaintzak.

IX. Komisarioei emango diezun soldata hain izango da urria, non aberatsak izan beharko dute berez, edo prest egon beharko dute informazio pribilegiatuaren salerosketan aritzeko.

X. Jendaurrean onartuko duzu jainua, maisulana, seminala, indartsua, gogorra, kementsua eta boteretsua bezalako hitzak mitoari eusteko, eta azal zuriko gizon artisten merkatuko balioa puzteko baizik ez direla erabiltzen.

ZEIN ANTZEKOTASUN DUTE ARTISTA HAUEK?

Onartzen dute beren lanak ikusgai jartzea emakumeen lanak %10 baino gutxiago diren edo emakumeen lan bat ere ez duten galerietan.

WHAT DO THESE ARTISTS HAVE IN COMMON?

Arman	Keith Haring	Class Oldenburg
Jean-Michel Basquiat	Bryan Hunt	Philip Pearlstein
James Casabara	Patrick Ireland	Robert Rymen
John Chamberlain	Nail Jenny	David Salle
Sandro Chia	Bill Jensen	Lucas Samaras
Francesco Clemente	Donald Judd	Peter Saul
Chick Glore	Alex Katz	Kenny Scharf
Tony Gregg	Joseph Kiefer	Julian Schnabel
Enzo Cucchi	Joseph Kosuth	Richard Serra
Edi Field	Ray Libesman	Mark di Suvero
Joel Fisher	Walter De Maria	Mark Tansey
Dan Flavin	Robert Morris	George Tooker
Future 2000	Bruce Nauman	David Two
Ron Gorbov	Richard Nonas	Peter Voulkos

THEY ALLOW THEIR WORK TO BE SHOWN IN GALLERIES THAT SHOW NO MORE THAN 10% WOMEN ARTISTS OR NONE AT ALL.

SOURCE: AFP IN AMERICA SPRING 1983 B

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERILLA GIRLS**
CONSCIOUSNESS OF THE ART WORLD

GALERIA HAUETAN ERAKUSGAI DITUZTEN OBREN ARTEAN, EMAKUME ARTISTEN ARTELANAK %10 BAINO GUTXIAGO DIRA, EDO BAT ERE EZ DAGO

THESE GALLERIES SHOW NO MORE THAN 10% WOMEN ARTISTS OR NONE AT ALL.

Blum Helman	Fun
Mary Boone	Marian Goodman
Grace Borgemicht	Pat Hearn
Diane Brown	Marlborough
Leo Castelli	Oll & Steel
Charles Cowles	Pace
Marisa Del Re	Tony Shafrazi
Dia Art Foundation	Sperone Westwater
Executive	Edward Thorp
Allan Frumkin	Washburn

SOURCE: AFP IN AMERICA SPRING 1983 B

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERILLA GIRLS**
CONSCIOUSNESS OF THE ART WORLD

ZENBAT EMAKUMEK EGIN DITUZTE BANAKAKO ERAKUSKETAK NEW YORKEKO MUSEOETAN AZKEN URTE HONETAN?

HOW MANY WOMEN HAD ONE-PERSON EXHIBITIONS AT NYC MUSEUMS LAST YEAR?

Guggenheim	0
Metropolitan	0
Modern	1
Whitney	0

SOURCE: AFP IN AMERICA SPRING 1983 B

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERILLA GIRLS**
CONSCIOUSNESS OF THE ART WORLD

THESE CRITICS DON'T WRITE ENOUGH ABOUT WOMEN ARTISTS.

*John Ashbery
*Doro Ashton
*Kenneth Baker
*Yves-Alain Bois
*Edi de Ak
*Hilton Kramer
*Donald Kuspit
*Gary Indiana
*Thomas Lawson
*Kim Levin
*Ida Panicelli

*Robert Pincus-Witten
*Peter Plagens
*Annette Pohlenz
*Carter Ratcliff
*Vivien Raynor
*John Russell
*Peter Schjeldahl
*Roberta Smith
*Valentine Tomransky
*Calvin Tomkins
*John Yau

Between 1979 & 1985, less than 20% of the feature articles & reviews of one-person shows by these critics were about art made by women. Those who wrote about art by women less than 10% of the time or more:
SOURCE: ART CRITIC REVIEWS (1979-1985) BY GERRILLA GIRLS
A PUBLIC SERVICE PROVIDED FROM GERRILLA GIRLS
CONTRIBUTOR: THE ART WORLD

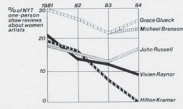
KRITIKARI HAUEK EZ DUTE ASKI IDAZTEN EMAKUME ARTISTEI BURUZ

1979. eta 1985. urteen artean, kritikari hauek banakako erakusketei buruz idatzitako artikuluen eta azterketa monografikoen %20 baino gutxiago ziren emakumeek egindako artelanari buruzkoak. Izartxo markatutako kritikariek %10 baino gutxiago idatzi zuten emakumeek sortutako arteari buruz, edo ez zuten inoiz idatzi.

JOHN RUSSELL THINKS THINGS ARE GETTING BETTER FOR WOMEN ARTISTS:

It is a matter of fact. Landmark of opinion, that in NY in the 80s shows by women artists have been going up, increasing and far and widely remarked as shown by men artists.

GUERRILLA GIRLS THINKS HE SHOULD READ HIS OWN PAPER:

A PUBLIC SERVICE PROVIDED FROM GERRILLA GIRLS
CONTRIBUTOR: JOHN RUSSELL, NY TIMES, 8/24/83

JOHN RUSSELLEN USTEZ, KONTUAK HOBETZEN ARI DIRA EMAKUME ARTISTEI DAGOKIENEZ. GUERRILLA GIRLS-EN IRITZIZ, RUSSELLEK BERE EGUNKARIA IRAKURRI BEHARKO LUKE

WOMEN IN AMERICA EARN ONLY 2/3 OF WHAT MEN DO.
WOMEN ARTISTS EARN ONLY 1/3 OF WHAT MEN DO.

A PUBLIC SERVICE PROVIDED FROM GERRILLA GIRLS
CONTRIBUTOR: THE ART WORLD

AEBETAKO EMAKUME EK GIZONEK IRABAZTEN DUTENAREN 2/3 BAIZIK EZ DUTE IRABAZTEN. EMAKUME ARTISTEK GIZONEK IRABAZTEN DUTENAREN 1/3 BAINO EZ DUTE IRABAZTEN

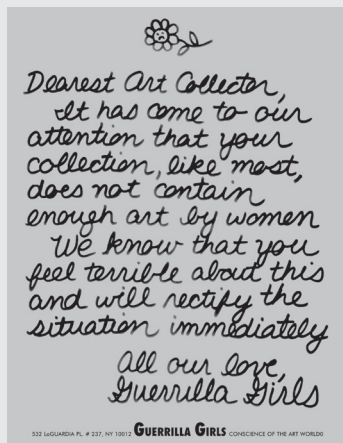
EUROPAN ARE OKERRAGOA DA EGOERA

**IT'S EVEN WORSE
IN EUROPE.**

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM
GUERRILLA GIRLS
CONSCIENCE OF THE ART WORLD
PO BOX 1056 NEW YORK 10010

Arte-bildumazale kutuna:

Jakinarazi digutenez, zure bildumak, bilduma gehienek bezala, ez du emakumeek sortutako behar adina arte-lan. Ondotxo dakigu oso gaizki sentitzen zarela horrela, eta berehala zuzenduko duzula egoera. Bihotz-bihotzez, Guerrilla Girls

**EZKUTUKO GENERO-AGENDA: GAU BAT
ARTE-KRITIKARIEKIN
ARDURAK SAIHESTEN: GAU BAT
ARTE-SALEROSLEEKIN**

HIDDEN AGENDER
AN EVENING WITH ARTISTS
GRACE GUECK
GARY INDIANA
KAY LARSON
CARTER RATELIFF
STEPHEN WESTFALL
ARTS CENTER BLDG #1 ART CENTER
Moderator: Carrie Rickey
MONDAY APRIL 28
7:30
THE COOPER UNION
THE GREAT HALL, 100 ST & 5th AVE

PASSING THE BUCKS
AN EVENING WITH ARTISTS
RONALD FELDMAN
GRACIE MANSION
PENNY PILKINGTON
TONY SHAFRILLI
HOLLY SOLOMON
PASSING GENDER BUCKS IN THE ART MARKET
Moderator: Carrie Rickey
FRIDAY MAY 2
7:30
THE COOPER UNION
THE GREAT HALL, 100 ST & 5th AVE

Presented by the Victory Gallery (Artists' Alliance) of the Co-Operative Cultural Organizations, Inc., c/o
Box 1056 Cooper St., NY NY 10010

GUERRILLA GIRLS CONSCIENCE OF THE ART WORLD

GUERRILLA GIRLS' 1986 REPORT CARD

GALLERY	NO. OF SHOWS 1985-4	NO. OF WOMEN 1986?	REMARKS
Blum Helman	1	1	No improvement
Mary Boone	0	0	Boy crazy
Grace Borgenicht	0	0	Shows initiative
Diane Brown	0	2	Could do even better
Leo Castelli	4	3	Not paying attention
Charles Cowles	2	2	Needs work
Marisa del Rey	0	0	No progress
Allan Frumkin	1	1	Doesn't follow directions
Marian Goodman	0	1	Keep trying
Pat Hearn	0	0	Delinquent
Marlborough	2	1	Failing
Oil & Steel	0	1	Underachiever
Pace	2	2	Working below capacity
Tony Shafrazi	0	1	Still uncooperative
Sperone Westwater	0	0	Unforgivable
Edward Thorp	1	4	Making excellent progress
Washburn	1	1	Unacceptable

Source: Artforum, October 1986, p. 102 (1985)

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM
GUERRILLA GIRLS CONSCIENCE OF THE ART WORLD
812 1056 COOPER ST. NYC, NY 10016

GUERRILLA GIRLS-EN 1986KO KALIFIKAZIOAK

Emakume artistak galerietan 1985/1986, 1986/1987

Blum Helman	Ez du hobera egiten
Mary Boone	Mutilekin zoraturata
Grace Borgenicht	Ez du ekimenik
Diane Brown	Hobeto egin lezake
Leo Castelli	Ez du arretarik jartzen
Charles Cowles	Gehiago lan egin behar du
Marisa del Rey	Ez du aurrera egiten
Allan Frumkin	Ez ditu oharrak betetzen
Marian Goodman	Saiatzzen da
Pat Hearn	Urratzailea
Marlborough	Ez da nahikoa
Oil & Steel	Etekin urria
Pace	Ahal duena baino gutxiago egiten du
Tony Shafrazi	Oraindik ez da aski
Sperone Westwater	Barkaezina
Edward Thorp	Bikain ari da aurrera egiten
Washburn	Onartezina

ONLY 4 COMMERCIAL GALLERIES IN N.Y. SHOW BLACK WOMEN.*

ONLY 1 SHOWS MORE THAN 1.**

*Cavin-Morris, Condoso/Lawler, Bernice Steinbaum, Shreiber/Cutler
*Cavin-Morris

SOURCE: ARTFORUM, OCTOBER 1986, P. 102

Box 1056 Cooper Sts. NYC, NY 10016 **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD

NEW YORKEKO 4 GALERIA KOMERTZIALEK BAIZIK EZ DITUZTE IKUSGAI EMAKUME BELTZEN ARTELANAK*. HAIETATIK, 1EK BAINO EZ DITU IKUSGAI EMAKUME BELTZ 1EN BAINO GEHIAGOREN LANAK**

WHICH ART MAG WAS WORST FOR WOMEN LAST YEAR?

<small>% of features, projects and one-person show reviews @ commercial galleries, Jan. 1985-December 1986</small>	
Flash Art	13%
Artforum	16
ArtNews	22
Art in America	24
Arts	25

Box 1056 Cooper Sts. NYC, NY 10016 **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD

ZEIN IZAN DA EMAKUMEENTZAKO ARTE- ALDIZKARIRIK OKERRENA IAZ?

Emakume artisten banakako erakusketeki buruzko artikulu monografikoen eta kritiken ehunekoa, 1985eko iraila - 1986ko uda.

**ZER DA MODAN DAGOENA, OSPEA EMATEN DUENA
ETA ZERGAK ARINTZEN DITUENA?
EMAKUMEAK ETA ZURIAK EZ DIREN ARTISTAK
DISKRIMINATZEA**

Enpresa eta fundazio hauek babestu zituzten... erakusketeta hauek... eta hauek izan ziren gizon artisten eta artista zurien ehunekoak...

**WHAT'S FASHIONABLE, PRESTIGIOUS
& TAX DEDUCTIBLE?
DISCRIMINATING AGAINST WOMEN AND
NON-WHITE ARTISTS.**

THESE CORPORATIONS & FOUNDATIONS SPONSORED...	THESE EXHIBITIONS...	CONTAINING THESE PERCENTAGES:
Chase Chevalier Foundation; The National Endowment for the Arts (NEA)	"Four Decades" 1983. Guggenheim Museum, Diane Waldman, curator	95% men 96% white
Evson, Grand Master Foundation; Evenden America, Inc. the NEA	"Emerging Artists 1970-1980: Selections from the Evson Series" 1981. Guggenheim Museum, Diane Waldman, curator	75% men 98% white
McDowell-Hill Foundation	"Private Art: A View of Two Decades, 1960. The Museum of Modern Art, Rita Caldesman, curator	95% men 96% white
The New York State Council on the Arts, the NEA	"Monumental Drawings: Works by Twenty-two Americans" 1980. Brooklyn Museum, Charlotte Kobal, curator	94% men 93% white
A.T.A.T. the NEA	"International Survey of Recent Painting and Sculpture" 1984. The Museum of Modern Art, Kynaston McShine, curator	82% men 98% white
Philip Morris Company, Deutsche Bank, Stoen Foundation, The Federal Republic of Germany, the NEA	"BerlinArt 1961-1987" 1987. The Museum of Modern Art, Kynaston McShine, curator	95% men 100% white
Kaufman Foundation; Luder Fund; Lyman Foundation; Pritzker Foundation	"Blues: The Explosion of Pop, Minimalism and Performance 1958-1964" 1984. Whitney Museum, Barbara Rosen, cur- ator	85% men 91% white
Chase Manhattan Bank; the NEA	"High Styles: Twentieth Century American Design" 1986, Whitney Museum, Lisa Rieple, curator	87% men 97% white

Please send \$ and comments to:
Box 1056 Cooper St. NY, NY 10271. **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD

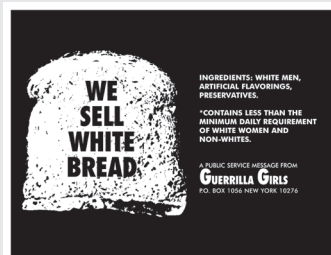
GUERRILLA GIRLS WHITNEY IKUSKATZEN

OGI ZURIA SALTZEN DUGU

Osagaiak: Gizon zuriak, lurrintzaile artifizialak, kontserbagarriak.

Egunean behar den emakume zurien eta zuriak ez diren pertsonen gutxieneko kopurua baino gutxiago du.

THE ADVANTAGES OF BEING A WOMAN ARTIST:

Working without the pressure of success
Not having to be in shows with men
Having an escape from the art world in your 4 free-lance jobs
Knowing your career might pick up after you're eighty
Being reassured that whatever kind of art you make it will be labeled feminine
Not being stuck in a reserved teaching position
Seeing your ideas live on in the work of others
Having the opportunity to choose between career and motherhood
Not having to share on those big signs or post in Italian suits
Having more time to work when your mate dumps you for someone younger
Being included in revised versions of art history
Not having to undergo the embarrassment of being called a genius
Getting your picture in the art magazines wearing a gorilla suit

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD

EMAKUME ARTISTA IZATEAREN ABANTAILAK

Arrakasta izateko presiorik gabe lan egitea.
Erakusketetan gizonekin batera agertu behar ez izatea.
Autonomo gisa 4 lan egin ondoren artearen munduarekiko harremanak eten ahal izatea.
Zure lan-ibilbidea laurogei urte bete ondoren goraka has daitekeela jakitea.
Egiten duzun artea edozein motatakoa izanda ere, beti lan femenino gisa sailkatuko dela bermatuta izatea.
Irakaskuntzako lanpostu finko batean harrapatuta ez geratzea.
Zure ideiak besteen lanetan betikotzen direla ikustea.
Lan-ibilbidearen eta amatasunaren arteko hautua egiteko aukera izatea.
Puru erraldoi horiekin erdi itota, eta janzki italiarrez atonduta ibili behar ez izatea.
Lanerako denbora gehiago izatea, zure bikotekideak gazteagoa den norbaitengatik uzten zaituenean.
Artearen historiako bertsio orraztuetan sar zaitzatela.
Jenioa deitzen dizutenean izaten den lotsa sentitu behar ez izatea.
Arte-aldizkarietan gorilaz mozarrotuta agertzea.

AT LAST! MUSEUMS WILL NO LONGER DISCRIMINATE AGAINST WOMEN AND MINORITY ARTISTS.*

*Under the Civil rights Restoration Act of 1988, an institution that discriminates in any of its operations will be denied federal funds. We encourage women and artists of color to contact their favorite museum. THEY NEED YOU NOW!

Please send \$ and comments to: **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD
Box 1058 Cooper St. NY NY 10276

AZKENEAN! MUSEOEK EZ DITUZTE GEHIAGO DIS- KRIMINATUKO EMAKUME ARTISTAK ETA ARTISTA MINORITARIOAK*

Eskubide Zibilak berrezartzeari buruzko 1988ko Legearen arabera, funts federalak ukatuko zaizkie bereizkeriazko jarduerak egiten dituzten instituzio guztiei. Emakume artistei eta artista beltzei dei egiten diegu beren museo gogokoenarekin harremanetan jar daitezen. Zuen premia dute eta!

GALDERA: EMAKUME ARTISTEK EGINDAKO ZENBAT ARTELAN HARTU ZUTEN BARNE ANDY WARHOLEN ETA TREMAINEREN SOTHEBY'S-EKO ENKANTEETAN? ERANTZUNA: 0

Q. HOW MANY WORKS BY WOMEN ARTISTS WERE IN THE ANDY WARHOL AND TREMAINE AUCTIONS AT SOTHEBY'S?

A.

Please send \$ and comments to: **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD
Box 1056 Cooper Sts. NY, NY 10011

NEW YORKEN AUTOBUS-KONPAINIAK ARTE-GALERIAK BAINO AURRERAKOIGOAK DIRA

Emakumeen ehunekoa, honako lanpostu hauetan:

Autobus-gidariak

Saltzaileak

Zuzendariak

Postariak

New Yorkeko 33 galeria nagusietan ordezkari-tza duten artistak

Kamioi-gidariak

Soldatzaileak

BUS COMPANIES ARE MORE ENLIGHTENED THAN NYC ART GALLERIES.

% of women in the following jobs*

Bus Drivers	49.2%
Sales Persons	48
Managers	43
Mail Carriers	17.2
Artists represented by 33 major NYC art galleries	16
Truck Drivers	8.9
Welders	4.8

Please send \$ and comments to: **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD
Box 1056 Cooper Sts. NY, NY 10011

GURE GALERIAK ANIMATU DITUGU EMAKUMEEN ETA ARTISTA BELTZEN ARTELAN GEHIAGO ERAKUTS DEZATEN. ETA ZUEK?

(azal zuriko gizon artista ospetsuen zerrrenda)

WE'VE ENCOURAGED OUR GALLERIES TO SHOW MORE WOMEN & ARTISTS OF COLOR. HAVE YOU?

Vito Aczonj	Sam Gilliam	Joseph Kautz	Irving Puffin
Dennis Adams	Gleeson Goldberg	Robert Kushner	Leticia Pozzi
Mac Adams	Michael Goldberg	Lee Levine	David Reed
Benny Andrews	Ron Gorchov	Sal Livat	Royce Robbins
John Baldessari	Peter Halley	Donald Lipski	James Rosenquist
Bill Beckley	David Hammons	Robert Longo	Jane Searles
Jake Berloff	Jane Highstein	David Moch	Richard Serra
Howard Bushfield	Bill Jensen	Erica Marder	Shel Sprague
William Carlson	Alex Katz	Joseph Nechvatal	Robert Stockhouse
Daniel Cross	Steve Katcher	John Neumann	Mark Tanen
Rockswold Downes	Alvin Kishi	Richard Norris	Laverne Walker
Peter Dreier	Kenneth and Harriett	Jan Nud	Robin Winsor
Carroll Dunham	Mark Kostabi	Clara Oldenburg	Michael Zuck

Please send \$ and comments to: **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD
Box 1056 Cooper Sts. NY, NY 10011

Do women have to be naked to get into the Met. Museum?

Less than 5% of the artists in the Modern Art sections are women, but 85% of the visitors are female.

GUERRILLA GIRLS CONSCIENCE OF THE ART WORLD

EMAKUMEEK BILUZIK EGON BEHAR AL DUTE METERA SARTU AHAL IZATEKO?

Arte modernoari eskainitako ataletan agertzen diren artisten %5 baino gutxiago dira emakumeak, eta, hala ere, irudi biluzien %85ek erakusten du emakumeen gorputza.

WHEN RACISM & SEXISM ARE NO LONGER FASHIONABLE, WHAT WILL YOUR ART COLLECTION BE WORTH?

The art market won't bestow mega-buck prices on the work of a few white males forever. For the 12.7 million you just spent on a single Jasper Johns painting, you could have bought at least one work by all of these women and artists of color.

Bevatta Akilan	Delia de Ruyter	Donthun Lopez	Scott Peck
Yael Aron	Leslie Harris	Neela Laxman	Linda Rosen
Maritza Anguilla	John Howard	Edna Lopez	Olga Rosano
Chae Aron	James Murray	Eliana Lopez	Andrea Ross
Tatiana Azev	Adrianne Garsdale	Michelle Lewis	Robert Ruff
Julie Baline	Michelle Gandy	Julia Lopatin	Roy Sagar
Barbara Barmak	Harold Gandy	Lucy Liu	Amytal Salazar
Julianne Berman	John Gandy	Michelle Luong	Neil Samson
Alison Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Anna Santoro
Harriet Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Plum Schachter
Jessica Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Jane Schacter
Alicia Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	John Schacter
Christina Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Alfreda Scott
Stephanie Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Alfreda Scott
Michelle Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Alfreda Scott
Michelle Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Alfreda Scott
Michelle Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Alfreda Scott
Michelle Berman	Julia Gandy	Michelle Luong	Alfreda Scott

Please send \$ and comments to:
Box 1055 Cooper St., NY, NY 10076 **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD

ARRAZAKERIA ETA SEXISMOA MODAN EZ DAUDENEAN, ZER BALIO IZANGO DU ZUEN ARTE-BILDUMAK?

Artearen merkatuak ez ditu beti horrelako prezio handiak ordainduko gizon zuri gutxi batzuen artelanaren truke. Jasper Johns-en margolan bakar batean xahutu dituzuen 17,7 milioi dolar horiekin, gutxienez, emakume eta artista beltz hauen obra bana eros zenezaket.

YOU'RE SEEING LESS THAN HALF THE PICTURE

WITHOUT THE VISION OF WOMEN ARTISTS AND ARTISTS OF COLOR.

Please send \$ and comments to:
Box 1055 Cooper St., NY, NY 10076 **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ART WORLD

IRUDIAREN ERDIA BAINO GUTXIAGO IKUSTEN ARI ZARA

Emakume artisten eta artista beltzen ikuskizuna falta da

LASAI, HELMS SENATARI, ARTEAREN MUNDUA DA TOKIRIK EGOKIENA ZURETZAT!

- Arte-inaugurazioetan izaten diren pertsona beltzen kopurua, gutxi gorabehera, zure lorategian antolatzen dituzun jaietan izaten den horixe bera da.
- Museoetako nagusi asko Ronald Lauder bezain kontserbadoreak dira behintzat.
- Kontuan izanik kalitate estetikoak nagusitzen dela ororen gaitetik, museoetan eta arte-galerietan sekula ez da bereizkeria positiboko ekintzen premiarik izan.
- Arte-bildumazale gehienak eta arrakasta duten artista gehienak gizon zuriak dira.
- Emakume artistek badute beren lekua. Azken batean, gizon artistek irabazten dutena baino 1/3 baino gutxiago irabazten dute.
- Museoek "bereiz baina berdinak" oinarria betetzen dute. 1973az geroztik, ez da emakume pintore edo eskultore beltzik izan Whitneyko Bienalean. Aitzitik, badute aukera beren artelanak erakusteko Harlemeko Studio Museumen edo Washingtongo Women's Museumen (Emakumeen Museoan).
- Artearen esparruan, emakume artista gehienek ez dute beren artelanen bidez bizimodua ateratzen, ez dago amatasun-bajarik, ez eta diruz lagundutako haurtzaindegirik ere; hala, beraz, emakumeek oso gutxitan bateratu ditzakete beren lan-ibilbidea eta amatasuna.
- Begirune gehiagoz hartzen diren artelanetako irudi sexualak gizon osasuntsuen eta heterosexualek adierazpena dira.
- Gobernuaren inolako esku-hartzerik gabe, artea da arautu gabe dagoen azken merkatuetako bat. Zergatik ez dago autorregulazio-motaren bat?
- Museoetan ikusgai dauden zakil gehienak Jesus Haurrarenak dira.

HONA HEMEN GUERRILLA GIRLS-EN IZENAK!

"Prest gaude artearen munduan dagoen bereizkeriari aurre egiteko. Geu gara Guerrilla Girls".
(emakume artisten zerrenda)

RELAX SENATOR HELMS, THE ART WORLD IS YOUR KIND OF PLACE!

- The number of blacks at an art opening is about the same as at one of your garden parties.
- Many museum trustees are at least as conservative as Ronald Lauder.
- Because aesthetic quality stands above all, there's never been a need for Affirmative Action in museums or galleries.
- Most art collectors, like most successful artists, are white males.
- Women artists have their place. After all, they earn less than 1/3 of what male artists earn.
- Museums are separate but equal. No female black painter or sculptor has been in a Whitney Biennial since 1973. Instead, they can show at the Studio Museum in Harlem or the Women's Museum in Washington.
- Since most women artists don't make a living from their work and there's no maternity leave or childcare in the art world, they rarely choose both career and motherhood.
- The sexual imagery in most respected works of art is the expression of wholesome heterosexual males.
- Unsanctioned by government interference, art is one of the last unregulated markets. Why, there isn't even any self-regulation!
- The majority of exposed penises in major museums belong to the Baby Jesus.

Please send \$ and comments to:
Box 1054 Cooper St. NY, NY 10276

GUERRILLA GIRLS

CONSCIENCE OF THE ART WORLD

GUERRILLA GIRLS' IDENTITIES EXPOSED!

"We've signed up to fight discrimination in the art world. Call us Guerrilla Girls."

Barbara Krueger
Cindy Sherman
Judy Chicago
Kiki Smith
Louise Bourgeois
Mona Hatoum
Nancy Spero
Rosalba Carriera
Suzanne Valadon
Tina Turner
Yayoi Kusama
Zanele Muholi
Annie Kohn
Bridget Riley
Cecily Brown
Doris Salcedo
Eva Hesse
Gerhard Richter
Helen Frankenthaler
Jenny Holzer
Julie Mehretu
Kara Walker
Lynda Benglis
Marcel Broxard
Merce Cunningham
Olafur Eliasson
Peggy Guggenheim
Rita Crone
Shirin Neshat
Tara Seibel
Wendell Castle
Yoko Ono
Zelma Workman
Alicia Keys
Ariana Grande
Beyoncé
Cardi B
Christina Aguilera
Demi Lovato
Dr. Dre
Eminem
Gwen Stefani
J. Lo
Justin Bieber
Kanye West
Lady Gaga
Lil Nas X
Megan Thee Stallion
Missy Elliott
Nicki Minaj
Rihanna
Sade
Sheryl Crow
Stevie Nicks
Tina Turner
U2
Vanessa Williams
Whitney Houston
Zoe Lister-Jones
Alicia Keys
Ariana Grande
Beyoncé
Cardi B
Christina Aguilera
Demi Lovato
Dr. Dre
Eminem
Gwen Stefani
J. Lo
Justin Bieber
Kanye West
Lady Gaga
Lil Nas X
Megan Thee Stallion
Missy Elliott
Nicki Minaj
Rihanna
Sade
Sheryl Crow
Stevie Nicks
Tina Turner
U2
Vanessa Williams
Whitney Houston
Zoe Lister-Jones

GUERRILLA GIRLS' POP QUIZ.

Q. If February is Black History Month and March is Women's History Month, what happens the rest of the year?

A. Discrimination.

PLEASE SEND ANSWERS TO: GUERRILLA GIRLS, 100 LEXINGTON AVE., 10017

GUERRILLA GIRLS-EN USTEKABEKO AZTERKETA

Galdera: Otsaila afroamerikarren historiaren hilabetea bada, eta martxoa, berriz, emakumearen historiaren hilabetea, orduan, zer gertatuko da urteko gainerako hilabeteetan?

Erantzuna: Bereizkeria.

GUERRILLA GIRLS' DEFINITION OF A HYPOCRITE.

(hip' o-crit) An art collector who buys white male art at benefits for liberal causes, but never buys art by women or artists of color.

Please send \$ and comments to: GUERRILLA GIRLS, CONSCIENCE OF THE ART WORLD

HIPOKRITAREN DEFINIZIOA GUERRILLA GIRLS-EN ARABERA

Ideal liberalei laguntza emateko ongintzako ekitaldietan gizon zurien artea erosten duen arte-bildumazalea, emakumeen edo artista beltzen artea sekula ere erosten ez duena.

MONTGOMERY, ALABAMA 1955?

- Expect to ride in the back of public buses.
- Expect to be excluded from some stores*

NO, SAUDI ARABIA 1991.

PLEASE SEND ANSWERS TO: GUERRILLA GIRLS, 100 LEXINGTON AVE., 10017

MONTGOMERY, ALABAMA, 1955? EZ, SAUDI ARABIA, 1991

Autobus publikoen atzealdean bidaiatu beharko dute. Debatuta izango dute saltoki jakin batzuetan sartzea*. *A Soldier's Field Guide to Saudi Arabia gidan (Saudi Arabian dauden soldaduentzako gidaliburua) emakume soldaduei emandako gomendioa, 1990.

BORROKAN DESAGERTUAK

Osasun Zerbitzu Nazionala
Pobreziarik eta etxerik gabeko pertsonarik ez egotea
Bereizkeria gehiagorik ez
HIESaren sendabidea
Haur-laguntza eta -hezkuntza guztiontzat
Ugaltzeko eskubideak emakume guztientzat
Ingurune segurua
Hautabidezko politika energetikoa

- National health care.
- An end to poverty and homelessness.
- No more discrimination.
- A cure for AIDS.
- Childcare and education for everyone.
- Reproductive rights for all women.
- A safe environment.
- An alternative energy policy.

100 LAGUNA 8-8337-8100 GUERRILLA GIRLS CONSCIENCE OF THE ART WORLD

HONA HEMEN NEW YORKEN AURREIRITZI GEHIEN DUTEN GALERIAK

Zergatik? Hauek direlako emakumeen eta artista beltzen artelan gutxien erakusten dutenak.
Galeria... Emakumeen kopurua 1989-1990... Artista beltzen kopurua 1989-1990.

THESE ARE THE MOST BIGOTED GALLERIES IN NEW YORK.

Why? Because they show the fewest women & artists of color.

GALLERY	No. of women 1989-90	Artists of Color 89-90
Blum Helman	2	0
Diane Brown	3	1
Leo Castelli	0	0
Charles Cowles	3	1
Larry Gagosian	0	0
Gemini G.F.L.	2	1
Morrison Goodman	2	0
Jay Gorney	2	0
Hirschi & Adler Modern	1	0
Kent	1	0
Knoedler	1	0
Koury Wingate	1	0
David McKee	1	0
Face	3	1
Tony Shafrazi	0	1
Holly Solomon	3	1
Sperone Westwater	1	1
Stux	0	1

Source: Arts America Annual 1989-91. *The Museum of Modern Art.
Phone: 212-696-1000. Fax: 212-476-1000. GUERRILLA GIRLS CONSCIENCE OF THE ART WORLD

GALDERA: ZER DESBERDINTASUN DAGO GERRAKO PRESO BATEN ETA ETXERIK GABEKO PERTSONA BATEN ARTEAN?
ERANTZUNA: GENEVAKO HITZARMENAREN ARABERA, GERRAKO PRESOK ESKUBIDEA DU ELIKADURA, OSTATUA ETA OSASUN-LAGUNTZA JASOTZEKO.

Q. What's the difference between a prisoner of war and a homeless person?

A. Under the Geneva Convention, a prisoner of war is entitled to food, shelter and medical care

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM THE GUERRILLA GIRLS 322 LAGUNA DR. #337, NY 10012

“What I want for Mother’s Day:”

“I don’t want candy.
I don’t want flowers.
I want a lease
and
keys.”

—RESIDENT OF N.Y.C. WOMEN’S SHELTER
IN COLLABORATION WITH

GUERRILLA GIRLS

GUERRILLA GIRLS DEMAND A RETURN TO TRADITIONAL VALUES ON ABORTION.

Before the mid-19th century, abortion in the first few months of pregnancy was legal. Even the Catholic Church did not forbid it until 1869.*

*Cahill, M. *Abortion, Morality, Liberty in a Free Society*, 1991

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM THE **GUERRILLA GIRLS** 222 LA GUARDIA, N.Y. #10012

ZER NAHI DUDAN AMAREN EGUNERAKO

“Ez dut gozokirik nahi. Ez dut lorerik nahi. Alokairuko etxebizitza bat eta giltzak nahi ditut” – etxerik gabeko pertsonentzako New Yorkeko ostatu bateko egoiliarra.

GUERRILLA GIRLS-EK ESKATZEN DUTE ABORTUARI BURUZKO BALIO TRADIZIONALETARA ITZULTZEKO

XIX. mendearen erdialdera arte, abortua legezkoa zen haurdunaldiaren lehenengo hilabeteetan. Izan ere, Eliza Katolikoak ez zuen debekatu 1869. urtera arte.

Republicans do believe in a woman’s right to control her own body

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM THE **GUERRILLA GIRLS** 222 LA GUARDIA, N.Y. #10012

ERREPUBLIKANOEN USTEZ, EMAKUMEAK ESKUBIDEA DU BERE GORPUTZARI BURUZ ERABAKITZEKO

Ilea tindatua eta makillajea, errinoplastia, aurpegiko liftingak, liposukzioa, bularretako inplanteak, anorexia eta bulimia, bendaz lotutako oinak, klitoriaren ablazioa.

BORTXATZEN BAZAITUZTE, "LASAITU ETA GOZA EZAZU", INORK EZ BAITIZU SINETSIKO

Zenbatespenen arabera, 1988an, AEBetan 185.000 bortxaketa izan ziren, baina, horren ondorioz, 39.160 lagun baizik ez zuten atxilotu, eta horietatik 15.700 lagunek baino ez zuten zigorra jaso.

If you're raped, you might as well "relax and enjoy it." because no one will believe you.

In 1988, for example, of the estimated 185,000 rapes in the U.S., there were only 39,160 arrests, resulting in 15,700 convictions.*

*Source: Bureau of Criminal Justice Statistics, 1993, U.S. Dept. of Justice.

GUERRILLA GIRLS 102 LA GUARDIA PL. #237, NY 10012

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM

ZENBAT DENBORA BEHAR IZAN ZEN LOS ANGELESKO HEGOALDEA ARPILATZEKO?

81 segundo, Rodney Kingi emandako jipoiaren bideo-grabazioaren iraupena.
72 ordu, Los Angelesko istiluen iraupena.
12 urte, Reagan-Bush administrazioen iraupena.

GUERRILLA GIRLS' SOCIAL STUDIES QUIZ:

HOW LONG DID IT TAKE TO LOOT SOUTH CENTRAL L.A.?

A. 81 seconds Length of videotaped beating of Rodney King
B. 72 hours Length of L.A. riots
C. 12 years Length of Reagan-Bush administrations

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** 102 LaGuardia Pl. #237, NY 10012

GUGGENHEIMENEN, ZER BERRI ARTEAREN ZALERIK ZORROTZENENTZAT?

Betiko ismoak: arrazismoa, sexismoa, klasismoa, adinaren araberako bereizkeria, eurozentrismoa, nepotismoa, elitismoa, falozentrismoa. Zorionak Guerrilla Girls-en partetik. Jantzi mozorroa, eta egin bat gurekin!

WHAT'S NEW AND HAPPENING AT THE GUGGENHEIM FOR THE DISCRIMINATING ART LOVER?

THE SAME OLD ISMS: RACISM, SEXISM, CLASSISM, AGEISM, EUROCENTRISM, NEPOTISM, ELITISM, PHALLOCENTRISM.

COMPLIMENTS OF THE GUERRILLA GIRLS. PUT THIS ON AND JOIN US.

© 1991 GUERRILLA GIRLS. NY, NY. ALL RIGHTS RESERVED. ALL ART BY THE GUERRILLA GIRLS. COMMISSIONED BY THE GUGGENHEIM.

SUPREME COURT JUSTICE SUPPORTS RIGHT TO PRIVACY FOR GAYS AND LESBIANS.

Clarence Thomas claims that a person's sex life is none of the government's business. "You can't argue in support of discrimination of what goes on in the most intimate parts of my private life or the sanctity of my bedroom. They are the most intimate parts of my privacy and will remain just that."

—Clarence Thomas, quoted in the New York Times, 11/11/91.
A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** 333 LA GUARDIA PL. #337, NY, NY 10013

AUZITEGI GORENAK GAY ETA LESBIANEN PRIBATUTASUN-ESKUBIDEA BABESTEN DU

Clarence Thomasek aldarrikatzen du pertsona baten bizitza sexuala ez dela Gobernuaren kontua. "Ez naiz hasiko nire bizitza pribatuko barruko kontuak edo nire logelako santutasunean gertatzen dena esaten. Nire pribatutasunaren atal intimoenak dira, eta halaxe izango dira aurrerantzean ere".

HORMONE IMBALANCE. MELANIN DEFICIENCY.

GUERRILLA GIRLS CONSTITUTES OF THE PATRIOTISM

333 LA GUARDIA PLACE, #337, NY, NY 10013

HORMONA-DESOREKA. MELANINA GABEZIA

ARTFORHIM

Editor of Artforum	Covers	Articles*
Ingrid 1983-87	white men 91% white women 6% men of color 3% women of color 0%	99% 15% 4% 1%
Ida 1988-92	white men 72% white women 28% men of color 0% women of color 2%	71% 22% 0% 2%
& Jack 1993-present	white men 67% white women 28% men of color 3% women of color 0%	73% 21% 1% 0%

*This content only factors articles in the English edition, not articles about groups of artists, art reviews.
A more diverse magazine than **GUERRILLA GIRLS** CONSTITUTES OF THE PATRIOTISM

333 LA GUARDIA PLACE, #337, NY, NY 10013

ARTEAGIZONARENTZAT

Aldizkariaren argitaratzaileak eta urteak Aldizkariaren azaletan eta artikulu monografikoetan ageritutako gizon zurien, emakume zurien, gizon beltzen eta emakume beltzen ehunekoak.

THE TOKEN TIMES (ESTEREOTIPOEN GARAIAK):

Laguntza behar da, Artearen mundua

Lan aukera aparta:

Museo garrantzitsu bateko komisario laguntzailearen komisario laguntzailea. Hasiberriaren lanpostua.

Eskakizunak: unibertsitate ospetsu batek emandako Doktorego-titulua, argitalpenak eta 10 urteko esperientzia. Testuak prozesatzeko ezagutzak eduki behar ditu, bere telefonoan jasotako deiei erantzun beharko die, eta bere ikerketak egin beharko ditu. Museoaren filial batean erakusketen komisario gisa lan egiteko aukera izango du, betiere, finantziazioa bere kabuz lortzen badu, dena berdintasuneko lan-baldintzetan. Aurkezteko dei berezia egiten zaie emakumeei eta gutxiengoei.

Artearen Historiako ongi jantzitako lizentziaduna zara? Maila goreneko arte-galeria batek bere irudi maskulinoa eta makala aldatu nahi du. Harreragile multikulturala bilatzen du, primerako itxurakoa eta jantzi zoragarri atondua; ezinbestekoa da Ivy League-ren unibertsitate-tako batean ikasketak egin izana eta aldez aurreko jarrera ona izatea. Azentu etnikorik gabea. Gutxieneko soldata, osasun-asegururik gabe. Etekin gehigarriak: jai dotoretara joatea eta pertsona egokiak ezagutzea.

EGON IRRIBARRETT\$\$\$

Garapeneko laguntzailea: pertsona beltza behar da, fundazioak, enpresak eta bildumazaleak limurtzeko, eta dirutza handia eman dezaten lortzeko. Aukeratutako hautagaiak gutxiengo bateko enplegatua izatearekin etsi beharko du. Jendaurrean nabarmen ikusteko eran egongo da; langileen batzarretan hitz egiteko eskubiderik ez. Komenigarria da argazkietan ongi ematea.

Irabazi dirutza, lanaldi partzialean arituz Museo garrantzitsu batek artista beltz bat behar du urtero, datoen 5 urteetan (edo kulturantzatasunak irauten duen bitartean), banakako erakusketak egiteko. Ahal dela, galeria nagusiek, bildumazaleek eta beste museo batzuek eza-gutuko dute. Ekoizpen artistikoa gai etnikoetara mugatu beharko du: puristatik ez.

Inaugurazio handia! Artistentzako deialdia! Emakume artista afroamerikarrak, latinoak, asiarrak edo lesbianak behar dira taldekako erakusketa handiak egiteko udan, toki urrunen batean. Ordainsaririk gabe, salmentarik gabe. Beren lana eskaini beharko dute.

THE Token Times
CLASSIFIED
HELP WANTED, ART WORLD

OUTSTANDING CAREER OPPORTUNITY: CREATORIAL ASSIST TO ASSIST-CURATOR AT MAJOR MUSEUM. ENTRY LEVEL POSITION.
Ph.D. from Top 50 school, publications & 10 years experience required.
Must know Word Processing, answer own phone, conduct own research.
Flexibility of working hours at various museum periods in your time zone the honor. EOE. Woman and minority encouraged to apply.

WELL-DRESSED ART HISTORY MAJOR?
Bare high IQ, art gallery, working in Chicago, make, job image, seeks multicultural recognition with directed support & studies in security, 20 ACCENTS. Minimum wage, no health insurance. Fringe benefits, include: offering, force games and meeting the right people.

#####

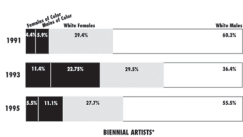
DEVELOPMENT ASSISTANT: person of color needed to stimulate foundations, corporations, and collectors into giving large amounts of money. Successful candidate must think being only minority staff member. High visibility in public, silence at staff meetings required. Postage or plus.

EARN A GREAT P/T INCOME!
MAJOR MUSEUM seeks 1/2 shift of color EVERY year for next five years (or as long as multi-cultural level for art shows. Public art already discussed by major galleries, collectors and other museum. Must meet creative output to artistic issues. FORMALIST NEED NOT APPLY.

GRAND OPENING! ARTIST CALL!
Female African-American, Latina, Asian or lesbian artists wanted for large summer group show in mid of the city location.
No honorarium, no sales.
Must deliver own work.

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** CONSCIENCE OF THE ARTWORLD
132 LOGANBLVD PLACE, #1007, WYNYON, IL 60459

TRADITIONAL VALUES AND QUALITY RETURN TO THE WHITE MUSEUM.

BIBLIOTHÈQUE D'ARTS ET MÉTIERS D'ARTS

A PUBLIC SERVICE PROVIDED BY THE GUERRILLA GIRLS (FOUNDED BY THE ARTISTS)

BALIO TRADIZIONALAK ETA KALITATEA BERRIRO ERE WHITNEY MUSEOAN

Bienaletan dauden artistak:

1991: %4,4 emakume beltz, %5,9 gizon beltz, %29,4 emakume zuri, %60,3 gizon zuri
 1993: %11,4 emakume beltz, %22,7 gizon beltz, %29,5 emakume zuri, %36,4 gizon zuri
 1995: %5,5 emakume beltz, %11,1 gizon beltz, %27,7 emakume zuri, %55,5 gizon zuri

TOP TEN SIGNS THAT YOU'RE AN ART WORLD TOKEN:

1. A curator who never gives you the time of day before calls you right after a Guerrilla Girls demonstration.
2. People are always telling you their interracial and gay sexual fantasies.
3. Whenever you open your mouth, it's assumed that you speak for "your people" (and not yourself).
4. No collector ever buys more than one of your pieces.
5. You're a finalist for a non-tenure-track teaching position at every art school on the east coast!
6. Your last show got a lot of publicity, but no cash.
7. A museum that once featured your work gives you a prominent place in its lecture series.
8. Everyone knows your name, gender and sexual proclivities, even when they don't know your work.
9. At openings and parties, the only other people of color are serving drinks.
10. Your busiest months are February (Black History Month), March (Women's History), April (Asian-American Awareness), June (Queerest Anniversary) and September (Latino Heritage).

A PUBLIC SERVICE PROVIDED BY THE GUERRILLA GIRLS (FOUNDED BY THE ARTISTS)

ARTEAREN MUNDUAN ZURIGARRI BAT BAIKIZ EZ ZARELA ERAKUSTEN DUTEN LEHEN HAMAR ZANTZUAK

10. Hilabete hauetan duzu lan gehien: otsaila (afroamerikarren historiaren hilabetea), martxoa (emakumeen historiaren hilabetea), apirila (kontzientiazio asiatar-amerikarra), ekaina (Stonewalleko urteurrena) eta iraila (oinordetza latina).

9. Inaugurazio-ospakizunetan eta jaietan, zutaz aparte, edariak zerbitzatzan dituztenak dira beltz diren pertsona bakarrak.
8. Nahiz eta ez ezagutu zure artelana, jende guztiak daki zein diren zure arraza, generoa eta sexu-joerak.
7. Zure artelanak erakusten ez dituen museo batek tarte nabarmena eskaintzen dizu bere hitzaldi-zikloan.
6. Zure azken erakusketari hots handia eman diote, baina esku dirurik ez.
5. Ekialdeko itsasaldeko arte-eskola guztietarako irakasle-lanpostu ez-iraunkor baterako finalista zara.
4. Ez dago zure artelan bat baino gehiago erosiko duen bildumazalerik.
3. Ahoa zabaltzen duzunean, jakintzat ematen da "zuretarraren" izenean hitz egiten duzula.
2. Jendeak beti kontaktzen dituzku bere ameskeria homosexualak eta arraza artekoak.
1. Lehen ordu bat ere eskaintzen ez zizun komisario batek Guerrilla Girls-en manifestazio bat amaitu orduko deitu dizu.

NOR DA IZAKI LERDETSU HAU? NEWT (GINGRICH) DA, UHANDREA!

Amak hazi zuen, aita inondik agertu gabe, baina umezurtz egietan sartu nahi ditu aitarik ez duten haurrak.

Marihuana erretzen zuen unibertsitatean, baina zigor gogorragoak eskatzen ditu droga kontsumitzeagatik. Intsumisoa izan zen, baina gastu militarra areagotu nahi du.

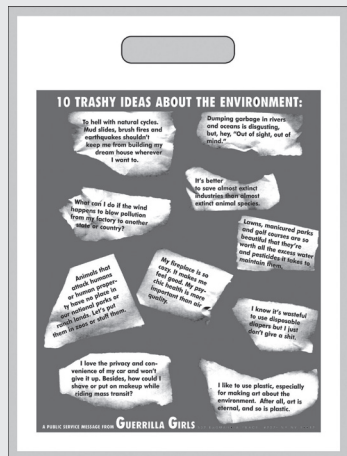
Direnak eta ez direnak esaten ditu gobernuaren ustelkeriari buruz, baina 4,5 milioi dolarren aurrerakina/eroskeria onartu zion Kongresua ikertzen ari den enpresa bati, liburu baten truke.

Lehen emaztearengandik dibortziatu zen, hura minbiziak jota ospitalean zegoen bitartean, eta aita galtzaundi bat da, baina "balio tradizionalak" babesten ditu.

INGURUMENARI BURUZKO HAMAR ZABOR-IDEIA

- Pikutara ziklo naturalak. Ez luiziek, ez basoko suteek, ez lurrikarek, ez dute eragotziko nire ametsetako etxea eraikitzea nahi dudan tokian.
- Ibaietara eta itsasora zaborra botatzea nazkagarria da, baina, tira! "Begi itsuak, negarrik ez".
- Zer erru dut nik, haizeak beste estatu edo herrialde batera eramaten badu nire lantegiak eragindako kutsadura?
- Hobe da ia desagertuta dauden industriak salbatzea, galtzeko bidean dauden animaliak salbatzea baino.
- Soropilak, azken punturaino zaindutako parkeak eta golf-zelaiak hain ederrak direnez, merezi du horiek mantentzeko behar den ur gutzia xahutzea eta erabili beharreko pestizidak erabiltzea.
- Pertsoneri edo haien jabetzei erasotzen dieten animaliek ez dute tokirik gure parke nazionaletan, ez eta etxaldeetan ere. Sar ditzagun zoologikoetan edo diseke ditzagun.
- Nire beheko sua oso eroso da; ondo sentiarazten nau. Garrantzizkoagoa da nire osasun psikikoa airearen kalitatea baino.
- Badakit behin erabili eta botatzeko pixoihalak erabiltzea xahutzea dela, baina niri bost.
- Zoratzen nau nire autoak eskaintzen didan pribatutasunak eta erosotasunak, eta ez diot horri uko egingo. Gainera, nola egingo dut bizarra edo nola makillatuko naiz, garraio publikoan banoa?
- Gustatzen zait plastikoa erabiltzea, batez ere ingurumenari buruzko artea egiteko. Azken batean, artea betikoa da, plastikoa bezala.

The internet was 84.5% male and 82.3% white.

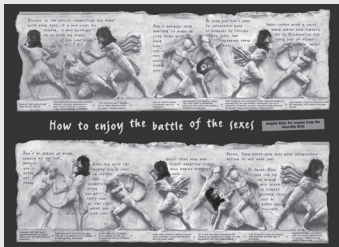
Guerrilla Girls have invaded the world wide web.
Join us.

<http://www.voyagerco.com/gg>

email: guerrillagirls@voyagerco.com

ORAIN ARTE, INTERNET %84,5 GIZONENA ZEN ETA %82,3 ZURIENA

Guerrilla Girls kolektibokoek sarea inbaditu dugu. Egin bat gurekin.

NOLA GOZATU SEXUEN ARTEKO GERRAZ, THE NEW YORKER-ERAKO PROIEKTUA

Guerrilla Girls-ek emakumeei emandako gomendio onuragarriak

- Gozatu zure gorputzarekin duzun lotura berezi horretaz: Mutil bat bere onetik ateratzen bada, horrek ez du zerikusirik bere zakilarekin; zu zure onetik ateratzen bazara, berriz, menstruazio aurreko sindromea duzu (estatistikak)
- Ez atsekabetu lan egin edo seme-alabekin etxean gelditzearen artean erabaki behar baduzu: edozer eginda ere, errudun sentituko zara (estatistikak)
- Poztu zaitetz zure lankideak lotsarazi behar ez izateaz, txiste gordinak kontatzen eta haiei ipurdia ukitzen (estatistikak)
- Atera kafea irribarre batez, gizon zuriak Washingtonera joaten direnean beren erruak ordaintzeko egunean (estatistikak)
- Ez izan beldurrik gailurrean bakarrik egoteaz, inoiz ez baitzara haraino iritsiko (estatistikak)
- Gozatu berrogeita hamar urte bete ondoren, zure itxura inori axola ez zaionean, arropetan eta kosmetikoetan aurreztuko duzun diruaz (estatistikak)
- Eskatu abortatzeko klinikei boikota egiten dieten gizonen aita nagi eta galtzaundiak ere jazar ditzaten (estatistikak)
- Lasaitu zaitetz. Aurki, gizon zuriek bereizkeria positiboko ekintzak beharko dituzte lanpostu onak lortzeko
- Egon zaitetz harro. Orain hobe da borrokan heriotza duina izatea, bortxatuta eta lapurtua izatea baino (estatistika)

BROADWAYN TRAGEDIA BAT DAGO ETA EZ DA ELEKTRA

Emakumeek Broadwayko antzezanen %8 baizik ez dute idatzi, eta, musikalei dagokionez, kopurua %1 baino gutxiago da. Guerrilla Girls-en ustez, tragedia greko bat baino tristeagoa da hori. Hitz bakar batek azal dezake gaur egun agertokietan gertatzen ari dena: bereizkeria

THERE'S A TRAGEDY ON BROADWAY AND IT ISN'T ELECTRA.

Only 8% of the plays and less than 1% of the musicals on Broadway were written by women.* Guerrilla Girls think that's even sadder than a Greek tragedy. There's only one explanation for what's currently playing:

DISCRIMINATION.

*The 8% figure is based on the book of Broadway musicals by the Broadway League, published by the Broadway League, New York, NY.

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** CONCERNING OF THE THEATRE WORLD
111 EAST 47TH STREET
NEW YORK, NY 10017
WWW.GUERRILLAGIRLS.COM

BROOKLYNGO MONUMENTU ENBLEMATIKOA ESKURAGARRI BEREHALA!

New York hiriak erakunde berri bat nahi du, mende bete baino gehiago duen museo lotsagarria ordezkatzeko. Erkidegoaren balioak goretsi beharko ditu (balio kontserbadoreak, zuriak eta kristauak). Horrez gain, erantzukizun hauek izango ditu: uko egingo dio alkatea irain lezakeen ezer erakusteari, eta, alkatea senatari bihurtuz gero, uko egingo dio senataria irain lezakeen ezer erakusteari. Onartu beharko du jokabide iraingarriak komisarian baizik ez direla onargarri eta ezin direla museoetako hormetan irudikatu!

**AVAILABLE IMMEDIATELY:
HISTORIC BROOKLYN
LANDMARK!**

City of New York seeks new institution to replace naughty, century-old museum. Must uphold community values (conservative, white, Christian values.) Additional responsibilities include: refusing to exhibit anything that might offend the mayor; and refusing to exhibit anything that might offend the senator if the mayor becomes the senator. Must agree that shocking behavior belongs solely in the police department, not on the walls of museums!

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** CONCERNING OF THE ART WORLD
111 EAST 47TH STREET
NEW YORK, NY 10017
WWW.GUERRILLAGIRLS.COM

GUERRILLA GIRLS-EK ATZEMANA

Hartzailea: Rudolph Giuliani, New Yorkeko alkatea
Igorlea: Charles Saatchi, super kontserbadorea, Erresuma Batua Rudi, lagun zaharra, Sensation erakusketarako dugun proiektua egundoko arrakasta izaten ari da. Zuk behar zenuen publizitate-kanpainak duzu, eta nire arte-bildumak lehen baino milioi gehiago balio du orain. Aizu, benetan ari naiz, hauteskundeetan zure kanpainarako telebista-iragarkiak doan egiteko eskaintza-rekin. Gogoratzen duzu zer emaitza onak izan zituzten Maggie Thatcherrentzat egin nituen iragarkiek? Eta Hegoafrikako politikoa zuri horientzat ere gauza zoragarriak egin nituen, agintean egon ziren bitartean! Pentsa ezazu... hildako marrazoa berpiztu, eta zure aurpegia jarriko diogu. Itsasoak zeharkatzen dabilela, burua erazuziko dio arkumeari, eta hara non agertuko den hauteskundeetan aurrez aurre duzun urdanga hori. Edo baliteke komuneko butxadura kentzeko gailua hartzea...

To: Rudolph Giuliani <rudi@nyc.gov>
From: Charles Saatchi <supertory@britannia.com>
Subject: WE DID IT!

**INTERCEPTED
BY THE
GUERRILLA GIRLS**

Rudi, old chap, our plan for the Sensation Show is a smashing success. You got the campaign publicity you need and my art collection is worth even more millions.

Listen, I'm serious about my offer to do free TV spots for you during the election. Remember how my ads worked for Maggie Thatcher? And I did wonders for those good old white boys in South Africa when they were in power!

Now, picture this...the dead shark comes to life, we give him your face. He swims over and tears the head off the lamb—who we've conveniently turned into that wench you're running against. Or maybe he picks up a toilet plunger...

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** CONCERNING OF THE ART WORLD
111 EAST 47TH STREET
NEW YORK, NY 10017
WWW.GUERRILLAGIRLS.COM

3 WHITE WOMEN, 1 WOMAN OF COLOR AND NO MEN OF COLOR – OUT OF 71 ARTISTS?

Dear Margit Rowell, Chief Curator, Department of Drawings, Museum of Modern Art:

We're thrilled that you have managed to redefine the still life to exclude women and artists of color from the practice.

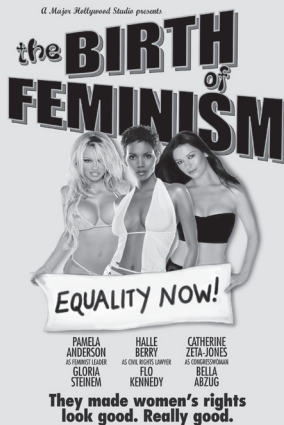
Maybe you should change the title of your show from "Objects of Desire: the Modern Still Life" to "The Objects of MOMA's Desire are Still White Males."

Lotus Luck, *Guerrilla Girls*

A PUBLIC SERVICE MESSAGE FROM **GUERRILLA GIRLS** (ASSOCIATE OF THE ART WORLD)
1111 LUDWIG WALKER PLACE, 10014 NEW YORK, NY 10019
WWW.GUERRILLAGIRLS.COM

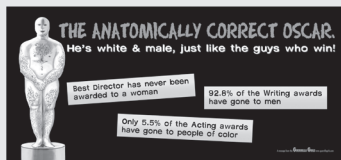
3 EMAKUME ZURI, EMAKUME BELTZ 1 ETA GIZON BELTZIK EZ, 71 ARTISTAREN ARTEAN?

Margit Rowell andre begikoa, MoMAko Marrazki Saileko komisarioburua: Liluratuta gaude ikusita nola lortu duzun natura hilaren definizio berria ezartzea, emakumeak eta artista beltzak bazter utzita. Beharbada, izenburua aldatu beharko zenioke zure erakusketari, eta "Desiraren xedeak: natura hila modernoa" izenburuaren ordez, hau jarri beharko zenuke: "MOMAren desiraren xedeak gizon zuriak dira oraindik ere". Zorte on, Guerrilla Girls

THE BIRTH OF FEMINISM (FEMINISMOAREN JAIOTZA) FILMEKO POSTERRA

Hollywoodeko zinema-estudio garrantzitsu batek The Birth of Feminism (Feminismoaren jaiotza) filma aurkeztu du. Berdintasuna, orain! Emakumeen eskubideek itxura erakargarria izatea lortu dute. Oso erakargarriak.

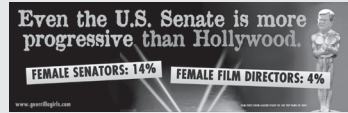

ANATOMIKOKI ZUZENA DEN OSKARRAREN IRUDIA

Zuria eta gizonezkoa da, bera irabazten duten mutilak bezala. Zuzendari onenaren saria inoiz ez zaio eman emakume bati. Gidoi onenerako sarien %92,8 gizonei eman zaie. Antzezpen onenerako sarien %5,5 baino ez zaie eman beltzei.

IRAGARKI-PANELA: AEBETAKO SENATUA BERA HOLLYWOOD BAINO AURRERAKOIAGOA DA

Emakume senatariak: %14
Emakume film-zuzendariak: %4

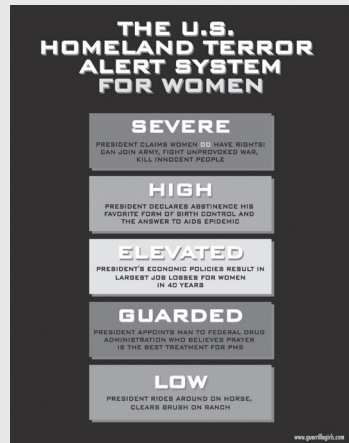
EMAKUMEENTZAKO ALERTA TERRORISTAKO AEBETAKO SISTEMA NAZIONALA (apalenetik hasita)

Apala. Presidentea zaldiz ibiltzen da, etxaldeko sastrakak kentzen ditu

Neurritzkoa. Presidenteak FDArako (Sendagaiak Kontrolatzeko Erakunderako) izendatu duen gizonaren ustez, otoitz egitea da sendabiderik onena menstruazio aurreko sindromeari aurre egiteko Nahiko altua. Presidentearen politika ekonomikoek azken 40 urteetan izan den emakumeen lanpostu-galerarik handiena eragin dute.

Altua. Presidenteak adierazi du, bere ustez, sexu-uztea dela biderik onena jaiotza kontrolatzeko eta HIESaren epidemiari aurre egiteko.

Larria. Presidenteak esan du emakumeek eskubideak dituztela: armadan sar daitezke, haiek sorrarazi ez dituzten gerretan borrokatu dezakete, pertsona erugabeak hil ditzakete.

BENVENUTI ALLA BIENNALE FEMMINISTA!

Frantziako pabiloiak emakume baten banakako erakusketa bat du ikusgai! Zer axola du 200 urtean hori gertatzen den lehen aldia bada!

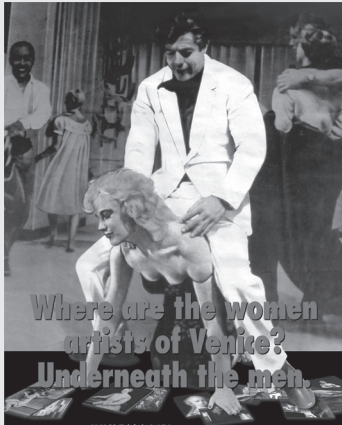
Azkenean, emakume zuzendariak! Zer axola du prentsaurrekoetan “neska espainiarak” direla esaten aurkezten badituzte!

Taldeka antolatutako erakusketetan, artisten %38 emakumeak dira! Bost axola hainbeste pabiloitan gizonen artelanak baizik jartzen ez badituzte ikusgai!

Sekula baino herrialde gehiago! Zer axola du Afrika – Maroko eta Egipto izan ezik– artean desagertuta badago!

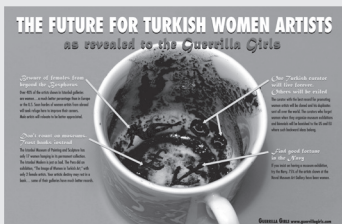
NON DAUDE VENEZIAKO EMAKUME ARTISTAK? GIZONEN AZPIAN

Mende eta mendeetan, hiri hau artista handien sehaska izan da: Marietta Robusti, Rosalba Carriera, Guilia Lama eta Isabella Piccini. Haiek, eta beste emakume askok, arrakasta lortu zuten emakumeek ia batera eskubiderik ez zuten garaian, eta arauak ezarri ziren emakumeak artearen mundutik urrun izateko. Non daude orain Veneziaiko emakume artistak? Azpian... biltegiatuta..... sotoan... Zoazte Veneziaiko museoetara eta esaiezue emakume gehiago nahi duzuela gainean!

ASKA ITZAZUE EMAKUME ZUZENDARIAK!

2005ean egindako 200 film arrakastatsuenetatik, %7 baizik ez dute emakumeek zuzendu. Emakume batek ere ez du irabazi zuzendaritza onenerako Oskar saria, eta 3 baizik ez dira hautagai izan.

EMAKUME ARTISTA TURKIARREN ETORKIZUNA, GUERRILLA GIRLS-EI AGERTU ZIETEN MODUAN

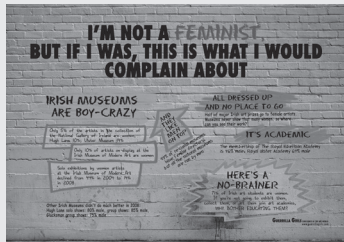
Kontuz Bosforotik harantzagoko emakumeekin. Ez izan museoak gogoan. Hobe duzu bankuetan konfiantza izatea. Turkiako komisario bat betiko biziko da. Beste batzuk erbesteetan biziko dira. Zorte ona izan dezazula itsas armadan.

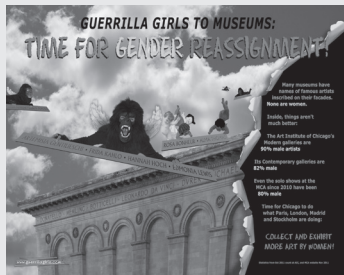
MUTILAK, TOPA EGIN DIEZAI OGUN ARTE IRLANDAR-RARI (ET, ET, ET: NESKAK, HAIN BIZKOR EZ)

Zuen museoetako bildumak gizonenak izan daitezela... (estatistika). Zuen banakako erakusketak matxistak izan daitezela... (estatistika). Zuen akademiak seminalak izan daitezela... (estatistika). Zuen arte -eskolak harenen modukoak izan daitezela... (estatistika). Zuen emakume artistak ezagunak izan daitezela, nahiz eta jendaurrean ia inoiz ez agertu... (estatistika)

EZ NAIZ FEMINISTA, BAINA, HALA BANINTZ, HON-ETAZ KEXATUKO NINTZATEKE:

- Irlandako museoak zorabuta daude mutilekin (museoetan dauden emakume urriei buruzko estatistikak).
- Ateratzeko prest, baina joateko tokirik ez (sari artistikoen erdia emakumeentzat izaten da, baina haien lana ez da inoiz ikusgai jartzen).
- Auzi akademikoa da (2 arte-eskola nagusietan irakasleen %69 eta %76 gizonak dira).
- Eta gustatzen zaie gizonak gainean egotea (Irlandako museo nazional guztietan gizonak daude zuzendaritzan).
- Egia jakina (arte-eskoletako ikasleen %71 emakumeak dira. Zergatik trebatu emakume artistak, lanbide-arloan aukerarik eskainiko ez bazaie?)

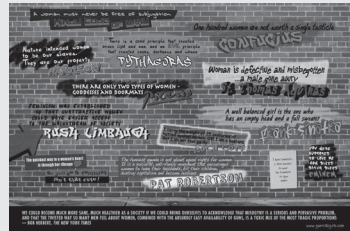
GUERRILLA GIRLS-EK MUSEOEI: BADA GARAIA SEXUA ALDATZEKO!

Museo askok artista ospetsuen izenak dituzte fatxadetan idatzita, baina horietako bat ere ez da emakumezkoa. Barruan, egoera ez da askoz hobea:

- Chicagoko Art Institutetako arte modernoko aretoetan ikusgai dauden lanen %90 gizon artistenak dira.
- Arte garaikideko aretoetako lanen %82 gizon artistenak dira.
- 2010etik hona, MCAko (Arte Garaikidearen Museoko) banakako erakusketen %80 gizon artistei eskaini zaizkie. Bada garaia Chicagok ere egin dezan Parisen, Londresen, Madrilen eta Stockholmen egiten ari direna: emakumeek egindako arte gehiago biltzea eta erakustea.

BAKEA ASALDATZEN

- Emakumeak inoiz ez du lortuko mendekotasunetik aske egotea | Manuren kode hindua
- Ehun emakumek ez dute barrabil baten balioa | Konfuzio Naturak gure esklabo izateko sortu zituen emakumeak. Gure jabetzakoak dira | Napoleon
- Printzipio on batek ordena, argia eta gizona sortu zituen; eta printzipio gaizto batek kaosa, iluntasuna eta emakumeak sortu zituen | Pitagoras
- Emakumea akastuna eta zitala da... Gaizki egindako gizon bat da – Santo Tomas Akinokoa
- Bi motatako emakumeak daude: jainkosak eta lanpasak | Picasso
- Feminismoa sortu zen erakargarriak ez ziren emakumeak errazago sar zitezen jendarteak normaltzat jotzen duen horretara | Rush Limbaugh
- Gainean daramat emakumeen kontrako 25 urteko gorrotoaren zama. Ados. Sasikume hutsa naiz. Baina ez naiz errudun sentitzen | Roch Cote
- Neska ongi orekatua da burua hutsik eta jertsea beterik duena | Frank Sinatra
- Emakume baten bihotzera iristeko biderik bizkorrena bere barrunbe torazikoa da | kamiseta
- Feminista zara, hortaz; bai polita! | eranskailua autoaren kolpe-leungailuan
- Jarduera feministak ez du zerikusirik emakumeentzat eskubide-arloko berdintasuna eskatzearekin. Familiaren kontrako mugimendu sozialista bat da, eta emakumeak bultzatzen ditu senarrak bertan behera uztera, seme-alabak hiltzera, kapitalismoa suntsitzera eta lesbianak izatera | Pat Robertson
- Gorroto ditut feministak... Beren sortzaileari itzultzea erabaki dut | Marc Lepine
- Maite ninduzula uste nuen; orain, isuri odola, urdanga halakoa, isuri odola | Eminem
- Jendarte zentzudunagoa eta osasuntsuagoa izan gintezke, baldin eta aitortuko bagenu misoginia arazo larria eta limurtzailea dela, eta gizon askok emakumeekiko duten sentimendu bihurri hori, eta, horrekin batera, armak eskuratzeko duten erraztasun absurdua, nahasketa toxikoa dela, eta oso ondorio tragikoak dituela. | Bob Herbert, The New York Times

MICHELE BACHMANN-EN USTEZ ERE, “GUZTIOK DITUGU ESKUBIDE ZIBIL BERBERAK”

Bozkatu EZ ezkontza-bereizkeriaren aldeko zuzenketari.

MUNDUAK ARMA BERRI BAT BEHAR DU: ESTROGENO-BONBA

Bota iezaiezu super aginteei, eta mutil arduratsuek erortzen utziko dituzte beren armak, elkar besarkatuko dute, barkamena eskatuko dute, eta lanean hasiko dira giza eskubideen, hezkuntzaren, osasunaren eta munduko pobrezia desagertzearen alde. Bidali estrogeno-pilulak mundu osoko presidenteei, lehen ministroei, jeneralei, oligarkei eta kontseilari delegatuei.

GUERRILLA GIRLS 1985-2013

Guerrilla Girls 1985-2013 erakusketak lehenbiziko aldiz bildu ditu AEBetako arte-kolektibo feminista honek 1985. urtean sortu zenetik orain arte egin dituen kartel eta proiektu gehienak. Kronologiako hurrenkeran antolatuta, kartelek hainbat dokumenturen ondoren daude ikusgai, kolektibo honen historiaren eta ekoizpen-prozesuen berri ematen duen “testuingurua” sortzeko. Kolektiboaren argitalpenak, kamisetak, gutunak, ekintzen eta erakusketen dokumentazioa, memorabilia eta prentsa-ebakinak biltzeaz gain, Amy Harrisonek 1992an egin zuen *Guerrillas in Our Midst* dokumentala, eta erakusketako komisarioak atzera begirako erakusketa honetarako berariaz egin dien *Interview 2013* bideo-elkarrizketa daude ikusgai.

Arte eta aktibismoaren elkargunean, *arte feministaren* mugimenduaren azken aldian izan den ahotsik nabarmenetako bat dira *Guerrilla Girls*. Mugimendua buru-belarri aritu da “artista jenioa” eta “maisulana” bezalako fikzioak zapuzteko lanetan, fikzio horiek sostengatzen duten artearen kontzeptua dagokion testuinguru sozial eta historikotik bereizita aurkezten delako, eta, XIX. mendean sortu arren, indarrean jarraitzen duelako gaur egun. Eta indarrean jarraitzen du, fikzio horiek lagungarriak direlako, ekoizleak duen sexuaren – eta arrazaren– arabera nagusi edo xehe gisa sailkatzen den arte-mota bat faltsutzeko prozesuak iraunarazteko. Are gehiago, arteari buruzko azterketa feministek agerian jarri dutenez, gizon artistek egindako arte nagusi horren bikaintasuna –gizonezkoei aitortzen baitzaie “jenialtasuna”– emakume artistek landutako arte xehearen bigarren mailako balioarekin kontrajartzean zehazten da. *Guerrilla Girls* artisten kolektiboa laurogeiko hamarkadaren erdialdean jarri zen abian, neoliberalismoaren goraldiarekin bat prozesu eta fikzio horiek lortzen ari ziren oldar berriari aurre egiteko. Izena eman gabe, kideak gorilen

mozorroen azpian ezkututzen dira, eta hildako emakume ospetsuen izenak hartzen dituzte. Kolektiboak praktikaren alderdi politikoa hartzen du ardatz gisa, eta, aldi berean, gaur egungo jendarteetan emakumeek sistematikoki pairatzen duten ahanztura salatzen du.

Guerrilla Girls-en lana, haiek “*arte-munduaren kontzientzia*” deitzen dutena, inflexio-puntu bat da praktika artistiko feministetan, bi arrazoiren ondorioz.

Lehenengo arrazoiak artean desberdintasun sexuala ekoizteko eta erreproduzitzeko arazoei buruz duen ikuspegiarekin du zerikusia, beste norabide diskurtsibo bat hartzen baitu *arte feministan* garatzen ari ziren estrategien aurrean. Eta hori hala da, lehen aldiz, artean dagoen sexismoa sendotzen duten maila eta prozesu guztien ikuspegi orokor bat eskaintzen duelako, betiere, prozesu horiek instituzio eta arlo sozialekin dituzten loturak ahaztu gabe. Izan ere, kolektiboak erkaketa egin du emakumeek artean betetzen duten lekua, esate baterako, politikan edo enpresan betetzen duten tokiarekin. Era horretan, argi gezurtatu ahal izan du zabal hedatuta dagoen eta artea abangoardia sozialaren esparrua dela dioen sinismena, eta, gainera, agerian jarri ahal izan du arteak duen izaera kontserbadorea eta sexismoaren gotorleku gisa aurre egiteko duen jarrera. Kolektiboak gainditu nahi izan du artearen esparruan dagoen endogamia, eta, horrenbestez, emakumeak era berean baztertzen dituzten kultura-ekoizpeneko eremu mugakideak aztertu ditu, esate baterako, zinemagintza. Egia esan, borondate hori kolektiboaren izaera ekintzailearen ondorioa da, egitate honetan oinarritzen baitu bere praktika: artea produktu soziala eta historikoa da, eta bera ekoizteko baldintza materialak aztertzean izango dugu artearen funtzionamenduaren berri. Gaur egun artearen instituzioari zuzen aurre egiten dion jarrera hori babestean, aktibismo politikoan erruz erabili izan diren teknikez baliatu dira, adibidez, diseinu grafikoaz eta publizitateak erabilitako beste baliabide batzuez. Hala, sufragistek eta hirurogeiko eta hirurogeita hamarreko hamarkadetako feministek normalean erabili zuten kartela izan da kolektiboak esperimentatzeko hartu duen euskarri nagusia. *Guerrilla Girls-en* kartel enblematikoak berehala bereiziko ditugu, estatistika, Estatuaren zientzia balio estetiko hornitzen jolasten direlako. Estatistikaren mintzaira erabiltzen dute, emakumeek artearen esparruan eta beste esparru batzuetan betetzen duten tokia islatzeko, jendarte demokratikoek ustez lortu nahi dituzten helburuekin eta, bereziki, berdintasuna eskuratzeko xedearekin erkatzeko, eta, azken batean, agerian jartzeko promes horiek betetzeko orduan jendarte horiek izan duten porrot ikaragarria. Artearen esparrua arautzen duten kontzeptuen eta eragileen arteko harreman konplexua

lehen mailan jartzen dituzten kartel hauek, gainera, kolektiboaren jardueren oinarria dira, eta, besteak beste, barne hartzen dituzte leku publikoetan – adibidez, New Yorkeko arte-galerietako ateetan– kartelak itsastea, edota museoetan eta beste instituzio kultural eta sozial batzuetan era askotako ekintzak egitea. Ziurrena, 1989. urteko hau izango da *Guerrilla Girls-en* kartelik ezagunena: *Do women have to be naked to get into the Met. Museum? Less than 5% of the artists in contemporary art sections are women, but 85% of the nudes are female* (Emakumeek biluzik egon behar al dute New Yorkeko METera sartu ahal izateko? Arte modernoari eskainitako ataletan agertzen diren artisten %5 baino gutxiago dira emakumeak, eta, hala ere, irudi biluzien %85ek erakusten du emakumeen gorputza). Arin eta zabal hedatu zen, kolektiboaren gainerako lanak bezala, eta horri esker artearen esparruko feministen belaunaldi berri oso batek ikasi genuen harekin “kontakten”.

Guerrilla Girls-en lana *arte feministako* inflexio-puntutzat hartzeko dagoen bigarren arrazoiari dagokionez, laurogeiko hamarkadaren amaieran kolektiboak eskuratu zuen ospeak amaiera eman zion *arte feministaren* lehen aldi sendoari, hau da, joan den mendeko hirurogeiko hamarkadaren amaieran Atlantikoaren bi ertzetan abiarazi zen aldiari. AEBetan mugimendu feministaren “bigarren bolada” deitzen denaren barruan dago aldi hori, sufragismoaren ondoko boladan, eta Mendebaldeko Europan, feminista ilustratuei jarraiki, feminismoaren “hirugarren bolada” deitzen da. Bi tradizio politiko desberdinen ondoriozko desberdintasun horrek bi kontakizun desberdin sorrarazten ditu, garrantzi politikoko desberdintasunak dituzten kontakizunak. Gainera, urte haietako arte-esparruko AEBetako eszena feminista Estatu espainiarreko zirkulu artistiko eta feminista batzuetan hartzen ari den nagusitasunak maiz sorrarazten duen ilusioak nahasi egiten ditu AEBetako testuinguru artistikoa, soziala eta politikoa bertakoarekin. Desberdintasun horiek gorabehera, hirurogeiko hamarkadaren amaieratik laurogeiko hamarkadaren bukaerara arteko aldiaren ezaugarri nagusia da baterako agenda politiko berria proposatu zela bi kontinenteetako feminismoarako, eta horrek barne hartzen zituela emakumeen sexu- eta ugaltze-eskubideen babesa –munduko toki gehienetan bete gabe dagoena oraindik ere–, eta behintzat sufragismoaren garaietara atzera egiten duen genealogia feministaren onarpena. Denboraldi horretan, berriz aztertu ziren oinordetzan jasotako jakintzak, emakumeen irudia desitxuratzen duten edota gizonezkoen mendekotasuna eta gizon eta emakumeen arteko desberdintasun sozial iraingarriak iraunarazteko ideologikoki erabiltzen diren jakintzak. Bitartean, *arte feministak* era askotako norabideak eta gaiak landu zituen: falozentrikoa ez zen ikonografia eraikitzea, emakumei buruzko mota guztietako estereotipoen eta

mitologiaren dekonstrukzioa egitea, begirada tresna ideologiko gisa teorizatzea, edota emakumeen eguneroko bizitzako kontuak *arte feministaren* arazo gisa barne hartzea, *arte feminista* horrek zalantzan jartzen baitu kulturearen eta herrikoiaeren arteko dikotomia eta hedabideak eta publizitatea ikertzen baititu. *Guerrilla Girls-en* kartelak, argitalpenak eta jarduerak ibilbide feminista horren onarpena dira, ibilbide horretan oinarrituta eraikitzen dira, eta jakintza feminista aipatzen dute, zuzen ulertu ahal izateko behar den marko kontzeptuala delako. Bestalde, *Guerrilla Girls-en* lanak argi erakusten digu oraindik ez ditugula lortu mugimendu feministak hirurogeiko hamarkadaren amaieran proposatu zituen helburu politikoak, eta lehengoan jarraitzen du bete gabe dagoen agenda politiko horren alde borrokatzen. Ildo horretan, 1988ko kartel hau asmoen adierazpen irmoa da: *Until Feminism Has Achieved Its Goals, There Is No Post-Feminism (Feminismoak bere helburuak lortzen ez dituen bitartean, ez da post-feminismorik egongo)*.

HEDABIDE LAGUNTZAILEAK
MEDIOS COLABORADORES

EL CORREO

SEIZ

ARTEA ETA
KULTURA
ARTE Y
CULTURA

Alhóndiga
Bilbao

Kultura Bizi
Den Tokia
Donde Vive
la Cultura

www.alhondigabilbao.com